AKTUALITEITEN

B.A.S.T.T. vzw

Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50

verschijnt driemaandelijks

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden, Campinaweg 10, 2960 St.-Job-in-'t Goor

2000 ANTWERPEN 1

TIJDSCHRIFT

Jerôme Maeckelbergh
Rijke Beukelaertstraat 8
B-2000 Antwerpen 1

BASTT vzw

nummer 52 - november '94

Foto Anton Wilsens

Rudi Van Vlaenderen in "Op de puinen van Carthago". R. Kalisky - 1982.

INHOUDSPAGINA

BASTT - november 1994

RUDI VAN VLAENDEREN

"Alleen hij die onderneemt wat belachelijk is, kan volbrengen wat onmogelijk lijkt".

Miguel de Unamuno.

Vorige week belden wij nog met elkaar, de 'Minardschouwburg' daar zou je naar komen kijken. En met verbeten enthousiasme vertelde je over Michel Van Vlaenderen en 'Lucifer' die hij daar gebracht had, en jijzelf debuteerde op die plek,... en Henri Van Daele. 'k Wou nog zoveel vragen stellen, maar de tijd ontbrak blijkbaar!

De pers zal nu wel veel schrijven over jou; sommige theatermensen zullen meermaals hun tong laten rollen alvorens uitspraken te doen, want soms was je niet 'mals' met mensen: rechtvaardigheid en juistheid waren nu eenmaal je hoofdprincipes.
Een eerste maal ontmoetten wij elkaar op de scene van de K.V.S. in 1978.
Je speelde een kleinere rol in 'Heil Ceasar' (R: Senne Rouffaer).
Zwijgzaam en aandachtig volgde je de aanwijzingen van de regisseur, met een vanzelfsprekendheid speelde je, toch had ik de indruk van naast een 'vulkaan' te lopen.

Naar aanleiding van 'Aantekeningen van een dode' van Boelgakov in de oude Ancienne Belgique vroeg je aan Luc een tentoonstelling op te bouwen met als uitgangspunt de belangrijkste stromingen in de scenografie.
Langs de oude gerecupereerde deuren die dienden als drager liep je nieuwsgierig rond; je interesse voor de geschiedenis als relatie naar het heden was scherpzinnig... jij gromde tevreden.

Het nieuwe B.K.T. aan de Kapellemarkt startte onder jouw niet aflatend enthousiasme, met weinig financiële middelen. Voor de Brusselaars was deze nieuwe plek noodzakelijk, voor jonge spelers en regisseurs een startbaan.

Vlaming zijn was normaal voor jou, het zat verweven in je huid, toch was je interesse voor onze buurlanden en hun kultuur zeer groot; dikwijls genoten mensen van je spel en vaardigheid ook in de franse taal.
Soms waren er eigenaardige reakties o.a. van E.Winters naar aanleiding van je spel in 'Une saison au Congo' (A.Cesaire): "Ondankbare Vlaming maakt in Parijs niet alleen België, maar ook het Koningshuis belachelijk!".

De Scene-artikels 'Sporen in het Zand' waren met humor en geschiedkundige nauwkeurigheid geschreven, je openingsredes op manifestaties waren hard en veroorzaakten wiebelende benen en rode hoofden.
Soms stond je onaangekondigd aan onze deur, dan zei je: "Hier, Rose, iets belangrijk of onbelangrijks voor je archief"en je verdween, de dankwoorden wegduwend in de lucht.
Met Allerheiligen zou je naar Frankrijk gaan, het is een andere, verre reis geworden...!

Rose WERCKX, 2 november 1994

RUDI AAN'T WOORD

* "Mijn vader heeft ooit een voorstelling van 'Pantagleize' onderbroken omdat hij het verkeerd vond dat met de revolutie de gek werd gehouden. Dat is vijftig jaar geleden. Ondertussen is er heel wat gebeurd. Het begrip 'revolutie' heeft alle waarde verloren. Hoeveel soorten revoluties zijn ondertussen niet uitgebroken, van de meest rechtse tot de meest naïve. Wellicht gaan we met onze voorstelling op linkse tenen staan. En waarom niet!
  Zou mijn vader nog verontwaardigd kunnen zijn, als hij nog leefde?
  Misschien bleef alleen verbittering over, omdat links zo weinig heeft uitgehaald in die vijftig jaar.
  Is de Ghelderode rechts? Anarchist? Rascist? Waarom telkens etiketten plakken? Wat wij met hem gemeen hebben is een eindeloos gevoel van onmacht. En dat gevoel barst zeker ogenblik open, zonder rekening te houden met taboes. Ook de taboes van links.
  En ondanks alles schreeuwen we: Vive la liberté!" (1981)

* "Reorganiseer gerust het Vlaams toneellandschap - de deskundigen zijn groot in aantal - ik heb een fijne tijd gehad in het theater, en nu ben ik op het allerergste voorbereid: de afkeer bij de jongere generatie voor het rationele opent de weg voor het fascisme. Maar goed, ik zal deze prijs bewaren als een herinnering... en ik ben daar heel gelukkig mee.
  Het theater gaat dood, leve het spektakel." (1986)

* "Hoe meer ik over mensenrechten hoor spreken, des te brozer ze mij schijnen. Soms lijken ze gewoon één van de pionnen op het schaakbord." (1987)

* "We nemen gewoon onze tijd en vinden ook dat iedereen die met theater bezig is zijn tijd op de meest optimale manier moet kunnen gebruiken. Maar daarbij moet men wel de bedenking maken dat theater maken niets met eenvoudigheid te maken heeft. Noch de regisseur, noch de akteur wordt hier uitgewrongen. Men komt naar hier uit vrije wil en men blijft hier ook weg uit vrije wil. De veelkantigheid van onze programmatie kan misschien verwarrend overkomen naar het modale publiek toe. Maar zo zijn we nu eenmaal: theater-zelfzeker. En daarbij gaan we ook de zelfgenoegzaamheid uit de weg. Wij hebben hier duidelijk een hekel aan elk verwachtingspatroon." (1989)

* "Maar wanneer je met iets begint heb je altijd met gekke situaties te maken. En de critici doen daar niets aan af. Integendeel. Ik heb hier wat dat betreft praktisch onmogelijke situaties meegemaakt. Omdat juist het niet-traditionele in de ogen van bepaalde critici niet goed is. Of onwaardig! Zij hebben tenslotte het recht om te zeggen wat zij denken. Maar daarbij wordt teveel vergeten wie op de scène staat en wat het publiek verwacht. Voor mij mag dat allemaal. Maar er is meer. In 'Hamlet' wordt toch even gezegd: Er is meer op hemel en aarde dan waarvan gij dromen kunt." (1989)

* "Wat helpen vandaag nieuwe formules en plannen als de middelen ontbreken of ontoereikend zijn? Of moet er, zoals in 1945, opnieuw geslachtofferd worden op het altaar van 'de' zgn kwaliteit om wangedrochten te verwekken die twintig jaar in coma liggen en niets uithalen?" (1991)

* "Maakt iedere generatie machthebbers dezelfde vergissingen, omdat ze niet willen leren van de vorige?" (1992)

EENVOUDIGE GELUIDSBEWERKING

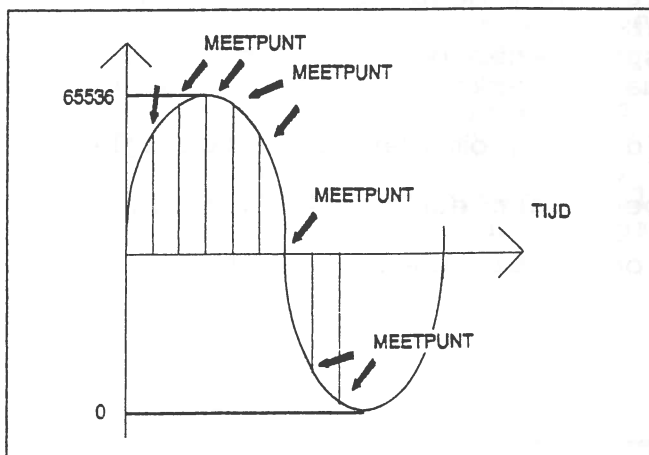
MET DE PC.

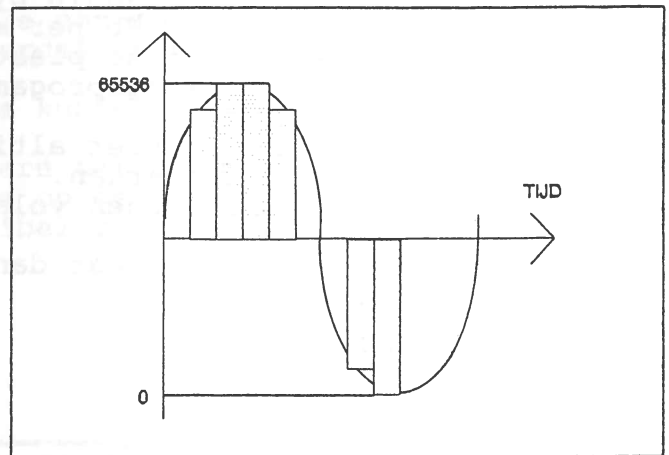
DEEL 1:

van geluidsgolf naar computerfile

Het met de computer bewerken van geluidsopnames komt meer en meer in zwang.
Dit is ook logisch, aangezien de PC zowat overal is ingeburgerd, en de aankoop van een bijhorende geluidskaart niet boven de 8000 frank hoeft te gaan.
Zo'n geluidskaart stop in één van de vrije sleuven achter in je computer, en plots heb je een stereo in- en uitgang, naast je andere aansluitingen.
Vanaf dan (en met de nodige softwear) kan je je trouwe PC gebruiken als een doorsnee bandopnemer.
Het grote verschil zit hem echter in de vele mogelijkheden tot monteren, bewerken, mixen, effecten toevoegen, enz.

Eerst moeten we de analoge klank, in het digitale computersysteem krijgen.
Dit gebeurd door het analoge signaal te sampelen, dit wil zeggen, de hoogte van de geluidsgolf te meten met bepaalde tussenpozen.

Het is duidelijk dat, hoe vaker we kunnen meten per tijdeenheid, hoe preciezer het digitale beeld van de geluidsgolf zal zijn.
Gangbare sample frequenties zijn 11,025 kHz, 22,05 kHz, 32 kHz en 44,1 kHz.
Bij deze laatste wordt 44100 maal per seconde een meting gedaan.
Dat is nodig om de hoge tonen zuiver weer te geven.
Aangezien er twee metingen nodig zijn om een idee te krijgen van een geluidsgolf over een bepaalde tijd kan men met een sample frequentie van 44,1 kHz tonen samplen tot 22,05 kHz, wat ruim voldoende is voor het gemiddelde menselijk oor.

De andere variabele is de precisie waarmee we de hoogte van de golf meten.
Deze hoogte wordt weergegeven in een binair getal, bestaande uit nulletjes en ééntjes.
Elk nulletje of ééntje is een bit, een reeks van acht bits is een byte.
Als we acht bits gebruiken om een sample mee weer te geven, hebben we een resolutie van 256 of 2 tot de 8e macht.
Gebruiken we 16 bits per sample , dan meten we met een resolutie van 2 tot de 16e macht of 65536 verschillende niveaus.
De combinatie van 44,1 kHz en 16 bits geeft samples van CD kwaliteit.

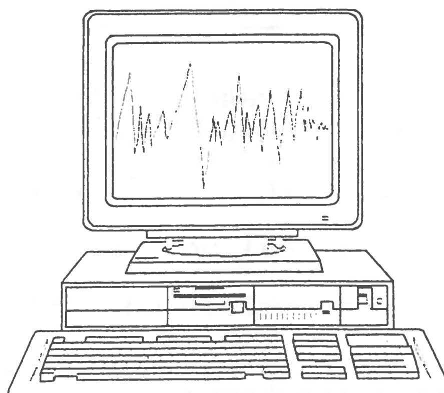
Het is duidelijk dat dergelijke samples computergeheugen vreten.
Een stereo opname van CD kwaliteit neemt bvb:

44100 samples/sec X 2 bytes/sample X 2 kanalen (stereo)=

176400 bytes/seconde en dus 10584000 bytes/minuut.

Aangezien er 1048576 bytes in 1 Megabyte gaan, komt dit neer op meer dan 10 Mb per minuut!
Afgezien van mogelijke plaatsproblemen op de harde schijf, worden veel bewerkingsprogammas beperkt door de grootte van het RAM geheugen.

Het is echter niet altijd nodig om aan een dergelijke hoge resolutie te werken.
Sommige effecten hebben voldoende aan een mono 22,05 kHz sample.
Het nodige geheugen gaat dan ook steil naar beneden:(zie volgend blz.)

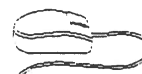

	44,1 kHz 16 bit stereo	44,1 kHz 16 bit mono 44,1 kHz 8 bit stereo 22,05 kHz 16 bit stereo	22,05 kHz 8 bit stereo 44,1kHz 8 bit mono 22,05 kHz 16 bit mono	22,05 kHz 8 bit mono
1"	176,4 kB	88,2 kB	44,1 kb	22,05 kB
5"	882 kB	441 kB	220,5 kB	110,25 kB
10"	1764 kB	882 kB	441 kB	220,5 kB
30"	5292 kB	2646 kB	1323 kB	661,5 kB
45"	7938 kB	3969 kB	1984,5 kB	992,25 kb
1'	10 Mb	5292 kB	2646 kB	1323 kB
2'	20 Mb	10 Mb	5292 kB	2646 kB
3'	30 Mb	15 Mb	7938 kB	3969 kB

Als er geheugen bespaart moet worden kan je over het algemeen beter van 16 naar 8 bit overgaan.
Dit resulteert in minder kwaliteitsverlies, dan wanneer men de sample frequentie verlaagt.

De standaard sample frequentie van een CD is 44,1 kHz, bij een DAT kan meestal gekozen worden tussen 48 kHz, 44,1 kHz en 32 kHz.

Vanaf het geluid gesampled is kunnen we het opslaan als een file in de computer.
Nu kunnen we ermee aan de slag, ware het niet dat er verschillende formaten van samples op de markt zijn, die natuurlijk niet met elkaar compatibel zijn.
Hierover meer in deel 2.

Ivo KERSMAEKERS

Het unieke horizon-systeem, recente vernieuwingen, braille opera, de trekkenwand-installatie en de computersturing van de trekken vormen een boeiend verhaal!

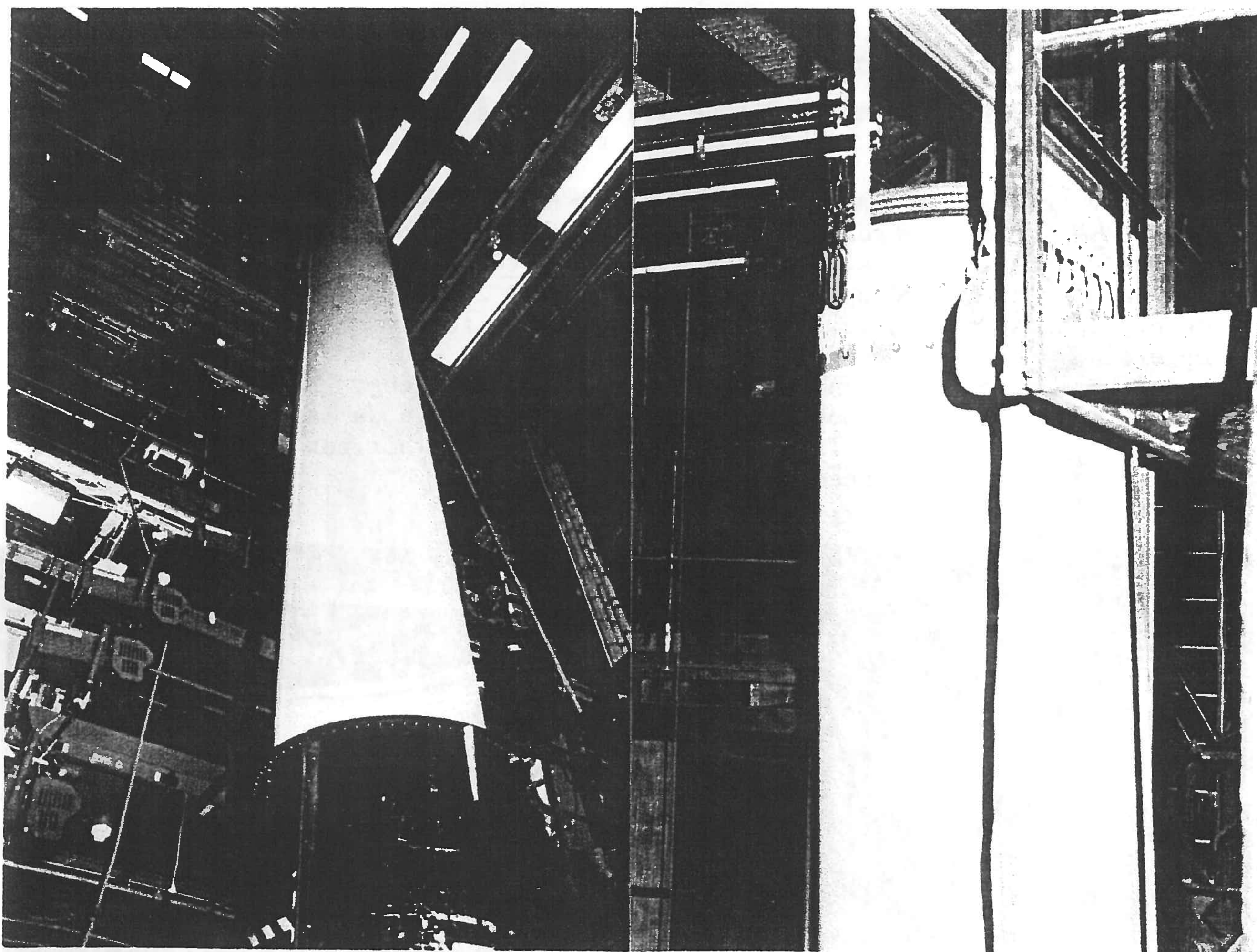
DE HORIZON.

Inleiding

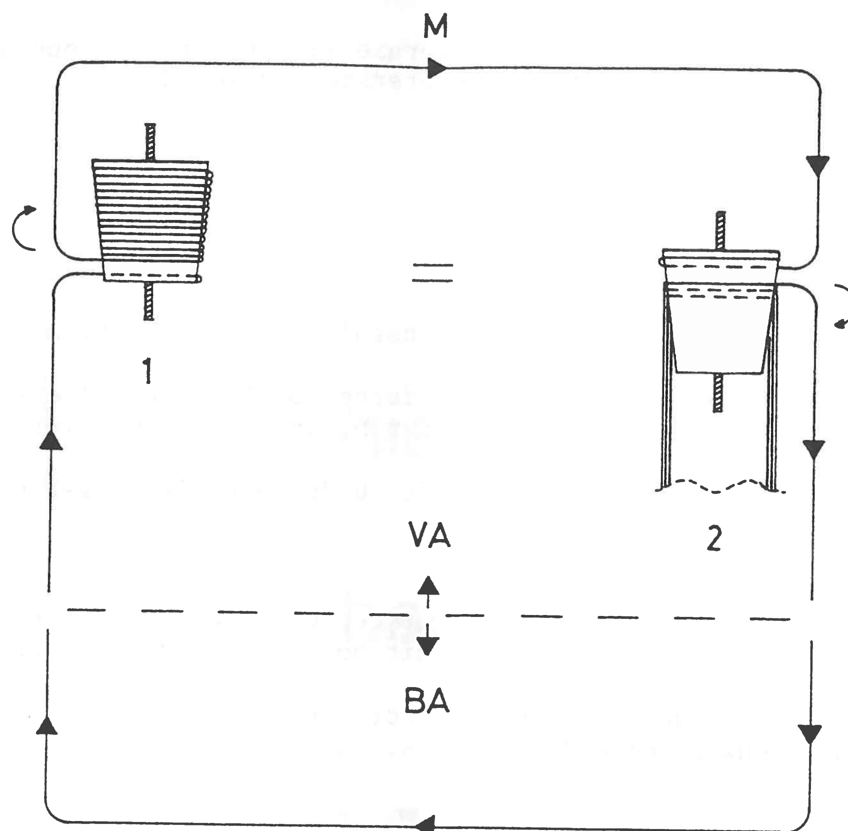
In 1930 werd er een horizonsysteem geïnstalleerd. Het systeem zoals het hier opgesteld is, is uniek.
Tijdens de verbouwingen wou men een moderner systeem installeren, maar er kwamen geen voorstellen die een verbetering zou zijn tegenover het bestaande systeem.
Het meer dan 60 jaar oude systeem wordt nu dus nog altijd gebruikt.

Werking

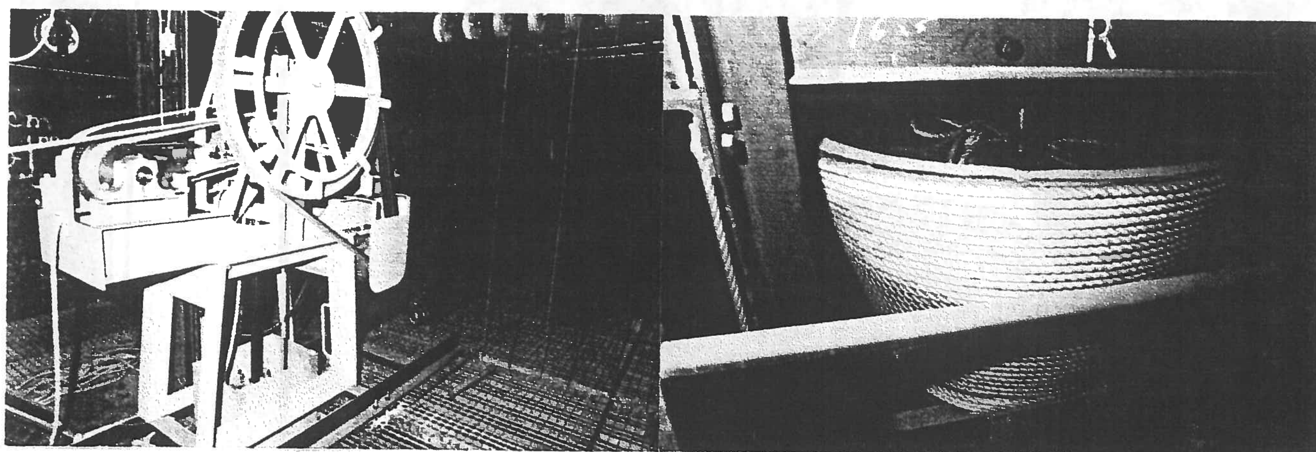
Het basisprincipe bestaat erin dat er twee touwen op en af twee trommels gewikkeld worden. Deze trommels zijn uit hout vervaardigd en ze verlopen konisch.
Eén touw controleert de beweging en wordt aangedreven door de motor. Door middel van dit touw draaien de trommels. Aan het andere touw is de horizon bevestigd.

Trommel 2 (zie schets)

Als voorbeeld vertrekken we uit de positie dat de horizon volledig op trommel 2 is opgerold. We zetten nu de motor in werking zodat de horizon kan beginnen afrollen.
De motor beweegt het touw naar rechts waardoor het van trommel 1 van beneden naar boven wordt afgerold en van boven naar beneden op trommel 2 opgerold. Trommel 1 draait nu dus naar rechts waardoor tegelijkertijd aan de onderkant van deze trommel word opgerold. Dit zet katrol 2 in beweging en hier word de horizon dan afgerold. In principe kan de horizon op beide trommels opgerold worden. De trommels zelf zijn nog op een schroefdraad bevestigd zodat het op- en afrollen van het touw op dezelfde hoogte kan gebeuren.
Bij het begin van dit voorbeeld staat katrol 2 dus in de laagste stand en katrol 1 in de hoogste. Tijdens het afrollen van de horizon beweegt trommel 2 naar boven en 1 naar beneden.

Motor

Trommel 1 (zie schets)

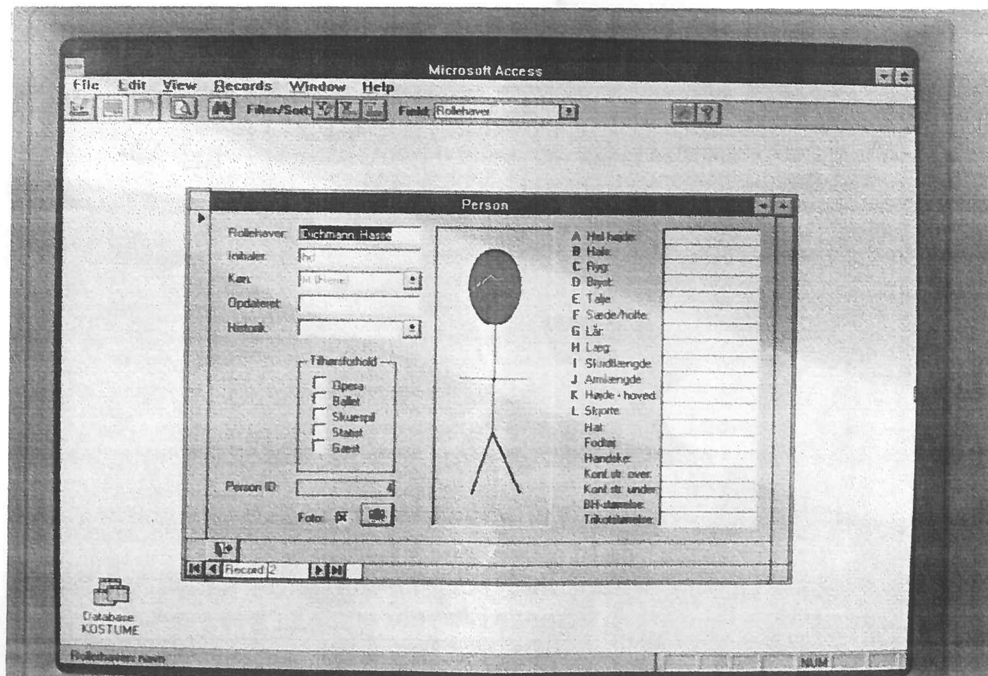
RECENTE VERNIEUWINGEN.

Autocad

Tot vorig jaar werden alle plannen nog met de hand getekend. Nu wordt het Autocad programma gebruikt. Al de plannen worden hier nu mee getekend en geplot met een Roland DPX-2000.

Kostuumafdeling

De kostuumafdeling bestaat uit 42 personen waarvan 30 kleermakers. Het theater bezit ongeveer 300.000 kostuums, waarvan de oudste van de 18-de eeuw zijn. De kostuums worden niet in het theater zelf opgeslagen, maar in een opslagplaats vrij dicht bij het theater gelegen.
Om de kosten te drukken probeert men op dit ogenblik zoveel mogelijk kostuums opnieuw te gebruiken. Om het herbruiken van kostuums gemakkelijker te maken is men sinds dit jaar aan een systeem beginnen werken om alle informatie over de kostuums en de foto's van alle kostuums met de computer te verwerken. Men werkt hiervoor met MICROSOFT ACCESS. Hiermee wordt ook een deel van de algemene informatie van de produktie mee verwerkt.
De gegevens worden op verschillende manieren opgeslagen, hieronder wordt enkel een voorbeeld gegeven van de meest gebruikte optie.
De gegevens worden ingegeven in een tabel zoals die op de foto te zien is.

Het hoofddoel zal uiteindelijk zijn dat men ingeeft wat men nodig heeft, (bijvoorbeeld een zwarte hoed) en dat de computer dan een lijst geeft van alle zwarte hoeden die in het magazijn aanwezig zijn. Deze lijst bevat dan ook alle informatie over deze hoeden en een nummer dat weergeeft waar men de foto's ervan kan terugvinden. Deze foto's kunnen dan doormiddel van een CD-ROM op de computer bekeken worden.
Al de nodige informatie om de kostuums te maken wordt hier ook opgeslagen (o.a. de maten en foto's van alle acteurs en dansers).

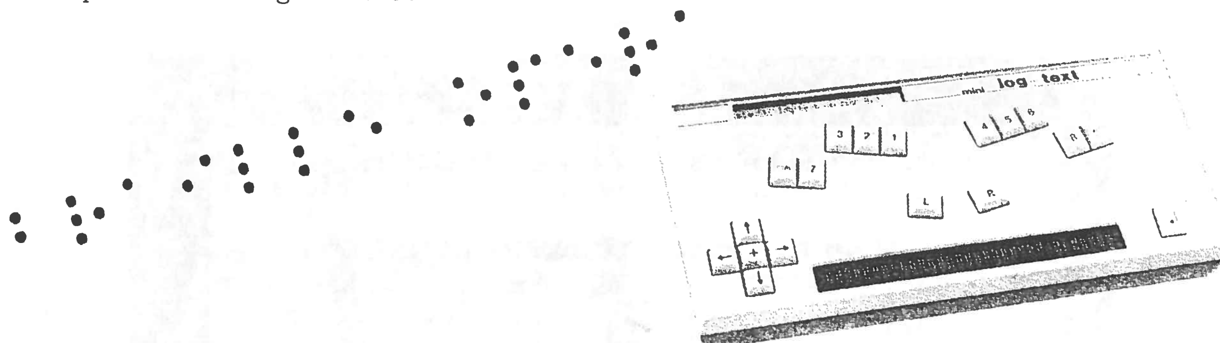
BRAILLE OPERA

Opera

Sinds twee jaar worden alle operavoorstellingen die niet in het Deens opgevoerd worden vertaald. De vertalingen worden op een display dat boven het podium bevestigd is, weergegeven.

Opera voor blinden

Het toestel DEBBI (dansk elektronisk blindebibliotek) werd een aantal jaren geleden door een Deense firma op de markt gebracht. Dit toestel samen met de randapparatuur wordt gebruikt om vele communicatie problemen van de blinden op te lossen.
Het principe bestaat eruit dat het gewone tekst onmiddellijk kan omzetten in braille of omgekeerd. De braille wordt op een relïef display van 36 karakters weergegeven.
Het DEBBI-toestel kan op een gewone PC aangesloten worden. Daardoor kan men bijvoorbeeld geschreven brieven nalezen in braille. Deze kunnen dan ook zowel in braille als in gewone tekst afgedrukt worden.
Om boeken leesbaar te maken voor blinden moeten deze nù niet meer volledig in braille worden uitgetypt. Boeken en andere informatie kan door de PC opgeslagen worden.
Dit toestel wordt nu in alle blindenscholen in Denemarken en in vele andere Europese landen gebruikt.

DEBBI in het theater

Sinds kort kent dit toestel ook toepassingen in het theater. Men heeft sinds januari in het Deens nationaal theater een 10-tal zitplaatsen met een aansluiting voor dit toestel.
De vertalingen van de operavoorstelling worden tijdens de voorstelling doorgestuurd, het toestel vertaald deze zodat de blinde dezelfde informatie kan lezen als op het display boven het podium verschijnt.
Voorlopig moet men nog zelf zijn toestel meebrengen, maar volgend seizoen zullen er enkele toestellen aangekocht worden zodat ook mensen die geen eigen toestel hebben de voorstelling kunnen volgen.
Vroeger werden de programma's op cassette ingesproken en uitgetypt in braille. Omdat de programma's pas op de dag van de première vrijgegeven werden waren de programma's voor de blinden dus nooit op tijd klaar. Nu kan men gewoon het programma op diskette geven en het kan onmiddellijk via de PC en DEBBI door de blinden gelezen worden.

DEBBI in Europa

Het toestel wordt al in 15 europese theaters gebruikt, o.a. in:
Duitsland (2), Portugal (3), Frankrijk, Engeland, Schotland, Noorwegen, Zweden (3), Denemarken (2) en Finland.
Het systeem wordt nog in geen enkel Belgisch of Nederlands theater toegepast.

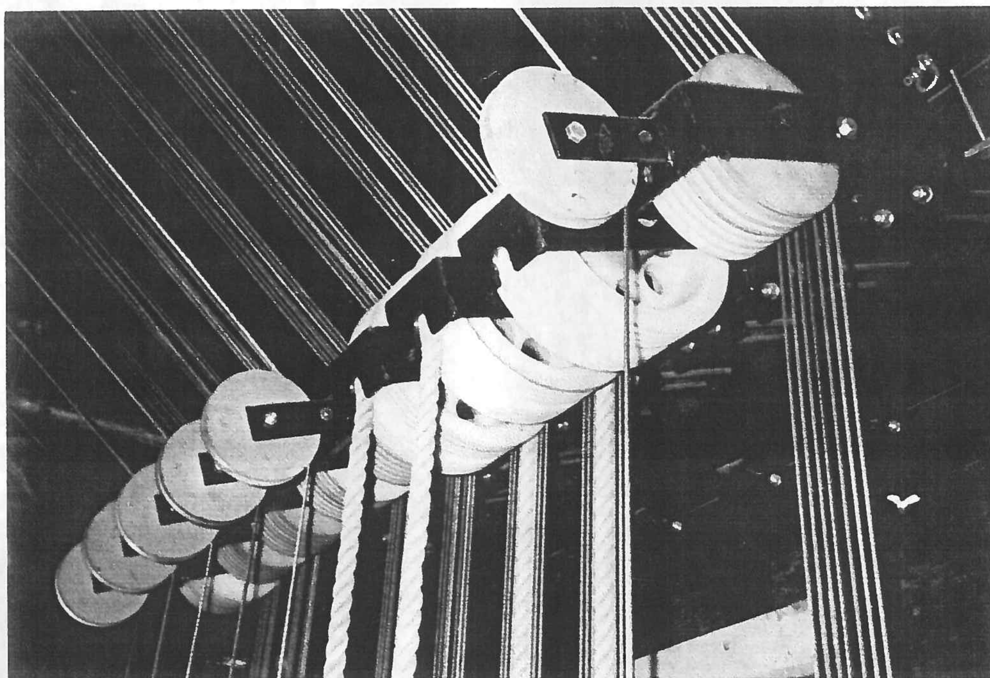
DE TREKKENWAND-INSTALLATIE.

Inleiding

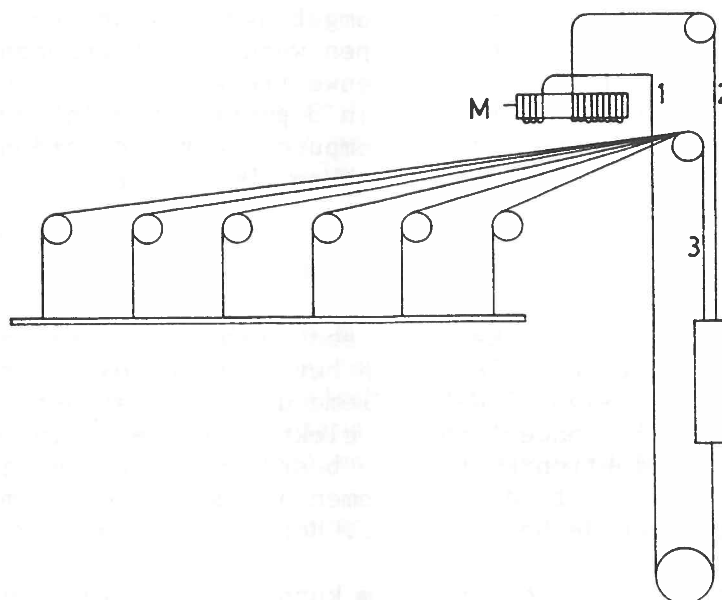
Elke namiddag zijn er repetities en elke avond worden er andere ballet- of operaprodukties opgevoerd op één van de podia in het Deens nationaal theater, namelijk 'Gamle Scene'.
Dit betekent dat er twee keer per dag omgebouwd moet worden.
Om het ombouwen vlotter te laten verlopen werd 8 jaar geleden de trekkenwand-installatie vernieuwd. Er werden 63 nieuwe trekken geïnstalleerd.
Hiervan zijn er 38 elektrisch (hier zijn 3 punttrekken inbegrepen).
De elektrische trekken kunnen met de computer bestuurd worden. Er werd hier geen gebruik gemaakt van kombinatie trekken. De elektrissche trekken kunnen dus niet met de hand bediend worden.

Elektrische- en handtrekken

De trekken kunnen langs de zijkant met een hendel bestuurd worden. De besturing is enkel mogelijk als er een sleutel in het slot gestoken wordt. Hierdoor krijgt de computer een signaal dat er iemend de trek stuurt, de computersturing wordt dan verbroken. Een nadeel van de elektrische besturing die hier geïnstalleerd is, is dat de elektronika voor de besturing niet genoeg is afgeschermd tegen instraling. Soms geeft dit problemen als men te dicht met de walkie-talkies in de buurt van de hendels komt. Het gebeurt dat een trek een aantal centimeter naar beneden beweegt.
Zowel de elektrische als de handtrekken kunnen een maximale belasting van 3000N aan. De handtrekken zijn enkelwerkende trekken zoals in de onderstaande figuur.

Om minder zware motors te moeten aankopen werkt men met de elektrische trekken op de volgende manier. Er wordt + 228 kg aan kluiten geladen, 150 kg (de helft van de maximum last) + 78 kg (het gewicht van de trek).
Nu kan men dus motoren gebruiken die een maximum van 150 kg aan last moeten kunnen verplaatsen, maar waarbij de belasting aan de trekken toch tot 300 kg kan bedragen.

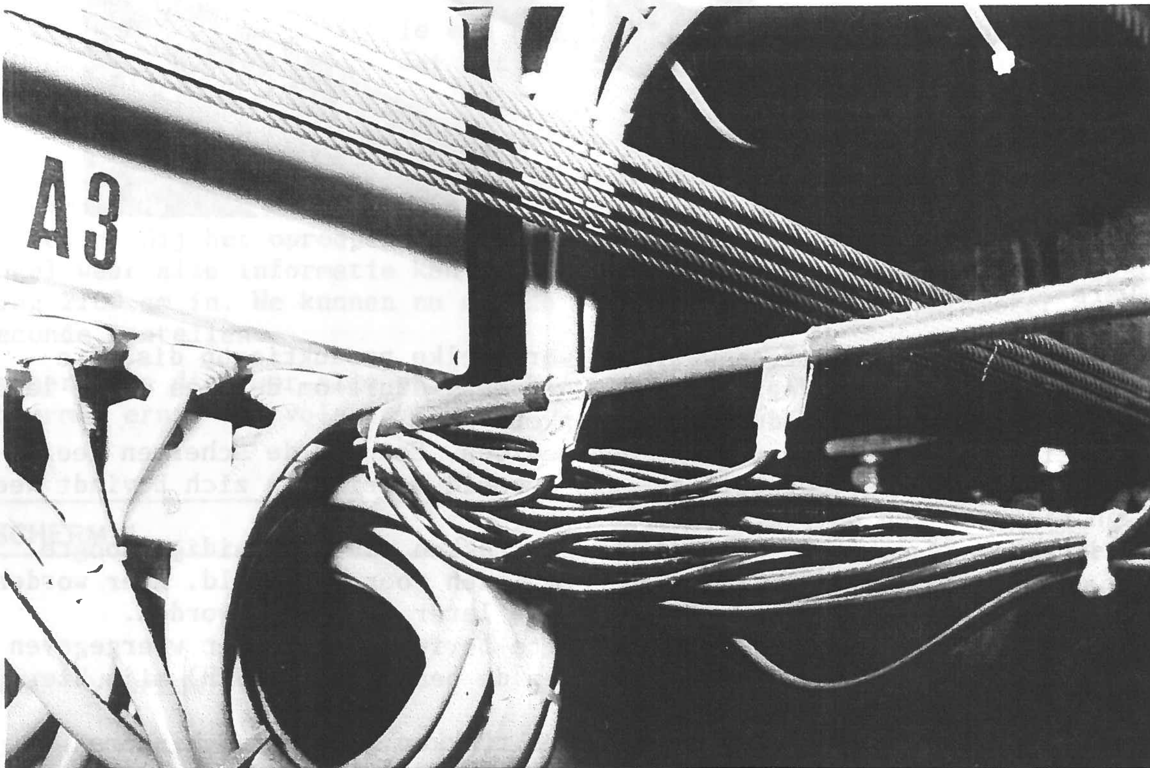

Beveiligingen

Omdat men de elektrische trekken met een computer kan bedienen kan de persoon die de trekken stuurt niet altijd zien als er iets fout loopt. Daarom zijn er twee veiligheden ingebouwd die de motoren stilleggen.

Veiligheid 1:
Kabel 1 en 2 worden door een beveiliging geleid zodat bij het slap hangen van een kabel de motor onmiddellijk stopt.
Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als men de trekken moet verlengen om bredere doeken op te hangen. Het kan gebeuren dat de trek dan ergens blijft achter-hangen bij het naar boven gaan. Kabel 1 blijft oprollen en trekt aan de onderkant van de kluitenhouder.
Aan de bovenkant van de kluit wordt deze trekkracht over zeven kabels verdeeld, de zes kabels die aan de trek bevestigd zijn en kabel 2 van de motor. Kabel 1 zal dus meer uittrekken dan de zes kabels van de trek. Door dit verschil in rek zal kabel 1 meer oprollen dan de kluitenhouder naar beneden gaat, het meer oprollen van kabel 1 betekend het meer afrollen van kabel 2. Kabel 2 rolt dus meer af dan de kluitenhouder naar beneden gaat waardoor de kabel slap komt te hangen. Hij zal hierdoor de beveiliging raken die het systeem automatisch stillegt.

Veiligheid 2:
Bij het naar beneden komen van een trek kan één kant een decorstuk raken.
Als de trek verder naar beneden gelaten wordt zal hij schuin gaan hangen.
Op deze plaats waar er iets geraakt wordt zullen een aantal van de zes kabels waarnee de trek bevestigd is slap hangen en de beveiliging raken waardoor alles automatisch stilvalt.

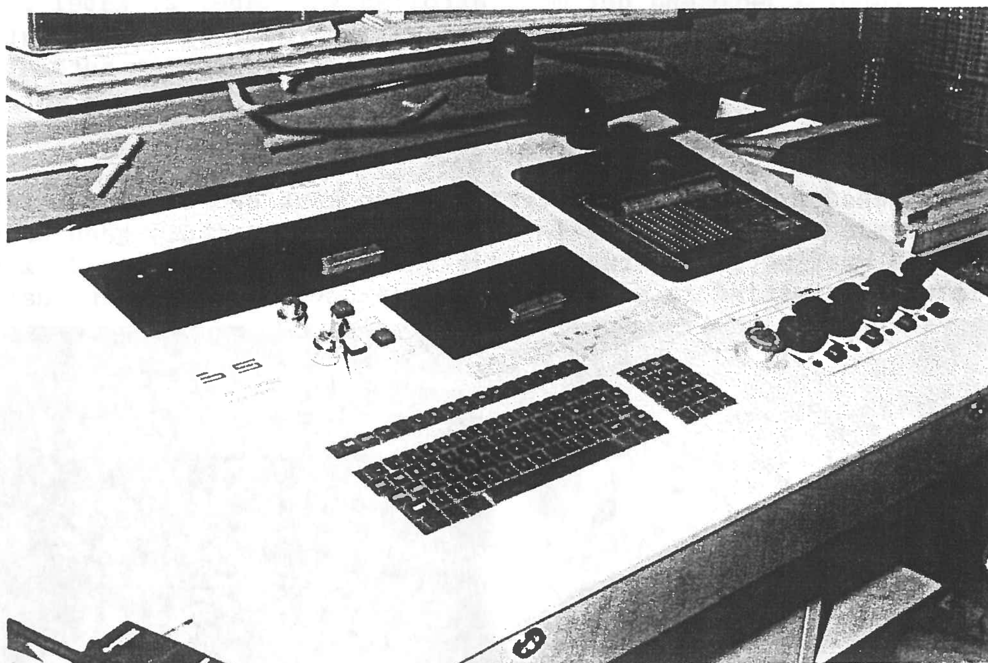
DE COMPUTERSTURING VAN DE TREKKEN.

Computersturing

Het systeem werd acht jaar geleden geïnstalleerd. De software is verouderd en vertoont vele schoonheidsfoutjes die problemen kunnen veroorzaken. Eens men van de specifieke problemen van de software op de hoogte is, is het gebruik van de computersturing vrij simpel en kan men binnen de paar uur met al de mogelijkheden werken en zelf een produktie in de computer ingeven.

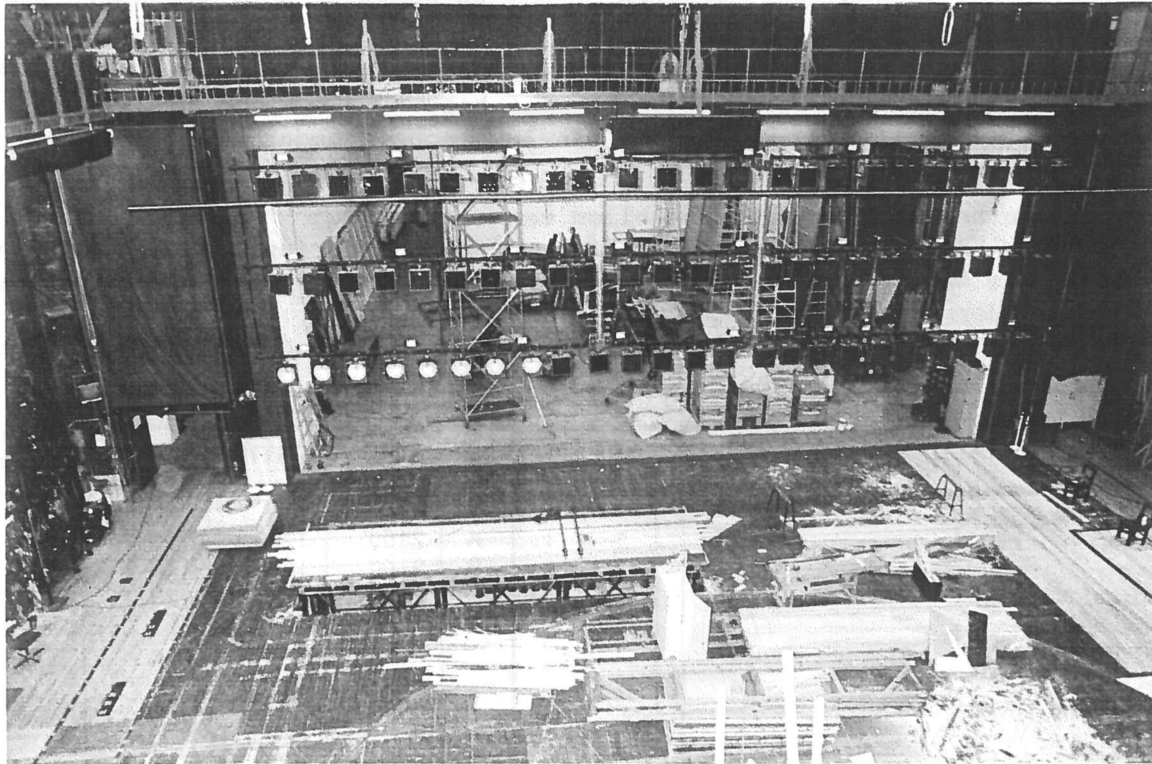
Hardware

Het geheel is samengesteld uit twee schermen en een werkpaneel. Het werkpaneel bestaat uit een toetsenbord met een aantal extra toetsen voor bepaalde funkties, vier hendels en vier drukknoppen voor de fijnere instellingen (+ of - twee centimeter), twee diskdrives en een noodstop.

Software

Omdat er geen harde schijf aanwezig is wordt elke produktie op diskette bewaard, wat als enig nadeel heeft dat het lang duurt om de data in te laden als men aan een andere produktie wil werken.
Het principe van het systeem werkt met beelden. Een van de schermen geeft altijd de naam van de voorstelling en het beeld waarin men zich bevindt weer. Men kan hier ook een opmerking bijplaatsen.
Het andere scherm geeft de nummers van de trekken met hun huidige hoogte en met de hoogte waarop ze zich moeten bevinden voor dit beeld. Hier worden ook nog andere instellingen weergegeven die later besproken worden.
Een trek die zich reeds op de juiste hoogte bevindt wordt niet weergegeven op het scherm, de huidige hoogte (ACTH) en de bestemming (DSTH) zijn hier dus gelijk.
Er zijn vier hendels ter beschikking om de trekken in samenwerking met de computer te bedienen. Er kunnen 15 trekken per hendel bestuurt worden. De computer kent zelf de hendels toe die gebruikt moeten worden. Als basisregel geldt dat hendels A en C gebruikt worden om de trekken naar boven te bewegen en B en D om ze naar beneden te bewegen. Van deze regel wordt afgeweken als men met groepen werkt.

Het ingeven van een nieuwe produktie:

Laten we om de werking te begrijpen een verkorte voorbeeld-voorstelling met vijf trekken maken. Het computercommando word steeds tussen haakjes aangegeven.

We beginnen met de produktie een naam (N): 'Voorbeeld' en een datum (D): '10.04.94' te geven. Eens dat dit op diskette vastgelegd is kan dit nooit meer veranderd worden.

We gaan uit van een leeg scherm. Om een produktie op te bouwen moeten we steeds vertrekken van een beeld met alle trekken in de hoogste positie. Om dit te bekomen roepen we alle trekken achtereenvolgens op en vullen de juiste informatie in. Bij het oproepen van de eerste trek (Unit 1) verschijnt er een regel waar alle informatie kan ingevuld worden. We vullen de hoogste bestemming 2100 cm in. We kunnen nu ook de tijd of snelheid in centimeter per seconde instellen.

We herhalen dit voor alle vijf de trekken en dan ziet de informatie op de schermen eruit als volgt:

SCHERM 1
Naam: Voorbeeld
Datum: 10 04 94
0.0 Startpositie

SCHERM 2

GR	U	C	ACTH	DSTH	V/T
	1	A	1100	2100	120 T
	2	A	1670	2100	120 T
	3	A	1450	2100	120 T
	4	A	1000	2100	120 T
	5	A	1890	2100	120 T

Omdat bij elke nieuwe produktie van dit beeld vertrokken word bewaren we het op schijf. Als we een beeld bewaren vraagt de computer naar de naam: '0.0'. Achter de naam kunnen we nog twee regels informatie invullen: 'Startpositie'.

Nu kunnen we de trekken met hendel A op de juiste hoogte brengen. De trekken stoppen vanzelf als ze deze hoogte bereikt hebben. Als we nu beeld 0.0 opnieuw oproepen (L 0.0) krijgen we een leeg scherm omdat alle trekken zich op de juiste positie bevinden.

Nu kunnenwe beginnen met het opstellen van bedrijf 1.
Trekken 1, 4 en 5 worden aan de hand van de hendelsturing aan de zijkant tot op de juiste hoogte neergelaten. De computer leest deze hoogte en we kunnen deze dan onder bestemming (DSTH) invullen (TU).
We bewaren (S) dit beeld en geven het de naam 1.0. Als opmerking schrijven we: 'Bedrijf 1 trek 1,4 en 5 neer'.

Naam: Voorbeeld

Datum: 10 04 94

1.0 Bedrijf 1

Trek 1,4 en 5 neer

GR	U	C	ACTH	DSTH	V/T
1	1	A	2100	1200	120 T
2	4	B	2100	1045	120 T
3	5	C	2100	1100	120 T

We moeten dus steeds enkel de veranderingen tegenover het vorige beeld ingeven, het beeld bewaren en het een naam geven. We doen dit dus ook op dezelfde manier voor beeld 2.0 en 3.0.

Naam: Voorbeeld

Datum: 10 04 94

2.0 Bedrijf 2

Trek 2 en 3 neer

4 op

GR	U	C	ACTH	DSTH	V/T
	2	B	2100	1045	120 T
	3	B	2100	1075	120 T
	4	A	1045	2100	120 T

Naam: Voorbeeld

Datum: 10 04 94

3.0 Einde

Trek 5 en 2 op

GR	U	C	ACTH	DSTH	V/T
	5	A	1045	2100	120 T
	2	A	1100	2100	120 T

In bedrijf 1 moeten de trekken 1,4 en 5 op verschillende tijdstippen neergelaten worden. Daarom geven we ze een groepnummer zodat ze elk aan aparte hendel toegewezen krijgen: A, B en C.
Nu is alles klaar om alle veranderingen tijdens de opvoering met de computer te sturen.

SEINLIJST

BEELD 1.0

Beginopstelling

0	trek 1	neer	A

Bedrijf 1

1	trek 4	neer	B
2	trek 5	neer	C

BEELD 2.0

3	trek 4	op	A
	trek 2,3	neer	B

BEELD 3.0

4	trek 5,2	op	A

Het uitvoeren van de produktie

Bij het uitvoeren wordt er voortgegaan op een lijst die weergeeft welke handeling er bij elk seinnummer moet gebeuren.
Voor de voorstelling begint laadt men de data van de diskette in de computer en roept men de startpositie 0.0 op.
De computer geeft dan de informatie weer over de positie van alle 60 trekken. We zetten alle trekken in de hoogste positie aan de hand van de hendels die de computer heeft toegekend aan de trekken.
Dan roepen we beeld 1.0 op. We zien op de seinlijst dat bij het begin van de voorstelling trek 1 beneden moet zijn.
Doordat we op voorhand groepen hebben toegekend kunnen we trek 1 en 4 met aparte hendels sturen. We laten trek 1 naarbeneden. Nu kan de voorstelling beginnen en moeten we voor alle volgende handelingen wachten op de seingeving.
Als sein één komt laten we trek vier naar beneden en bij sein twee trek vijf.
We laden nu eerst het volgende beeld in (L 2.0).
Krijgen we sein drie dan moeten we hendels A en B tegelijkertijd bedienen om trek vier naar boven te laten gaan en trek twee en drie naar beneden te laten gaan. Bij het laatste sein worden trekken vijf en twee door hendel A naar boven gebracht.

Sommige balletvoorstellingen zijn zo eenvoudig als dit voorbeeld, maar voor de voorstelling 'Doornroosje' worden er bijna 30 seinen gegeven en is de seinlijst dus ook vier bladzijden lang.

Anja HUYBRECHTS

BIBLIOGRAFIE

The Royal Theatre past and present, Alf Henrique 1967

The theatre museum, 1992

Trekkenwand en hulpmiddelen, Vereniging voor podiumtechnologie 1993

Laes operaens tekst i braille, Elmer Bovien Framvig 1994

.. UIT DE THEATERPERIODIEKEN

Theatre Crafts International - augustus/september 1994
The business of entertainment technology design

* MEDEA door de Almeida Company Dekor: Peter J. Davidson.

Het dekorbeeld bestond uit wanden van roestvrij staal van 8m hoog, 1/2mm dik. Daarvoor een klein vierkant waterbadje van onderuit belicht.
Twee deuren waarvan één in de fond toegang gevend tot een lange gang leidend naar het "huisje". Eén deur vooraan rechts om figuren uit de buitenwereld toegang te geven. Tijdens de voorstelling konden tien panelen onderaan open en dichtschuiven. Gedurende die beweging werden ze onmerkbaar versast op een tweede ophangsysteem daar waren borgpennen ingebouwd die moesten toelaten de panelen op het einde van de voorstelling te laten neerstorten, daarachter werd dan op een retroscherm een wolkenhemel geprojecteerd. Paul Brown verzorgde de kostuums in een contrasterende stijl ten opzichte van dit heel sobere dekorgegeven. Stijl gedragen kledij van de jaren dertig.

* True Grit: Black river a Wisconsin idyll van Suza.

De kostuumontwerpster Maria Anne Clement reconstrueerde aan de hand van historisch fotomateriaal getrouwe kopies van de oorspronkelijke kledij uit de periode van de amerikaanse burgeroorlog. Een van de opmerkelijke effecten in de voorstelling waarbij de aktrice zichzelf in brand steekt, werd bereikt door vlammenprojectie op een briljant wit kleed. Voor de vlammenprojectie werd film gebruikt.

* The Piano Man Billy Joel on Tour.

Gezien de voorstelling in het rond werd opgevoerd verzorgden de ontwerpers een gigantisch draaiplateau rond een vast middenstuk. Het draaimoment kon door Billy Joel zelf worden bepaald door middel van een voetpedaal. Binnen het vaste gedeelte werden nogmaals twee draaischijven ingebouwd voor piano en drums. Bovendien diende de draaischijf van de piano ook als lift, waardoor de piano volledig kon worden verzonken waarna een luik de opening afsloot.

* The New York Awards.

Ondanks het feit dat de award voor kostuum werd in de wacht gesleept door The Beauty and the Beast dient toch te worden vermeld dat YAN TAX de Nederlands-Belgische dekor- en kostuumontwerper één van de drie genomineerden was voor zijn ontwerpen voor de musical Cyrano.

* Are you being served.

Mark Thompson ontwierp voor de produktie van "De Keuken" van Wesker door het Royal Court Theatre het dekor. Het klassieke lijsttheater werd verbouwd tot zaal en rond. Midden daarvan werd een hyperrealistische reconstructie gebouwd van een grootkeuken. De gasvlammetjes werden nagebootst met hyperkleine lampjes die de kroon van een gasbek imiteerden. Overal in het dekor werden individueel gestuurde luidsprekers ingebouwd om de typische kookgeluiden precies te localiseren. Echte kookgeluiden werden opgenomen en gereproduceerd via een Akai-sampler, gecontrolleerd door een Macintosch. De uiteindelijke sturing gebeurde via een 16-kanaals tafel van ADAC van het B-type.

* London Awards.

RSC won de prijs voor het beste dekor met een ontwerp van Mark Thompson voor 'Hysteria" van Terry Johnson, een komedie over een ontmoeting tussen Freud en Salvator Dali. De productie werd ook bekroond als beste komedie.

* Fernando Scarfiotti.overleed op drieenvijftigjarige leeftijd.
Hij was vooral bekend als dekorontwerper voor Visconti (Dood in Venetië) en Bertolucci (The Last Emperor).

* De firmas Strand en Cinemills gaan samenwerken.
Cinemills is vooral bekend voor zijn Silver Bullet 12KW HMI.

* In Memoriam: ARDEN FINGERHUT lichtontwerpster en winnares van verschillende awards en docente aan het Williams Colege overleed op 48-jarige leeftijd aan kanker.
Opmerkelijk aan deze dame is dat zij ondanks haar grote technische bagage en uitzonderlijke reputatie als lichtontwerpster, haar leerlingen ertoe aanzette eigenzinnig met licht om te gaan zonder rekening te houden met de klassieke verworvenheden van het theatervakmanschap die volgens haar soms meer ballast vormden dan positief bijdragen aan een vernieuwend lichtontwerp.

* In Memoriam: GRAIG MILLER belichter van o.a. Alvin Ailey-dance company overleed op 43-jarige leeftijd aan kanker.
Is kanker misschien een typische theaterziekte ???

* Geluid voor themaparken.
Steeds meer firmas die normaal actief zijn in theater en spektakelbedrijf gaan zich toeleggen op themaparken die blijkbaar een steeds grotere markt gaan vertegenwoordigen. In het artikel word vrij uitgebreid beschreven hoe zij deze specifieke tak van geluidsbehandeling aanpakken. Resumeren is quasi onmogelijk maar de volledige tekst kan eventueel worden opgevraagd bij BASTT.

* Film The Flintstones.
Voor deze productie werd voor het eerst een combinatie aangewend van in studio gebouwde dekors en natuurlijke dekors die werden aangepast met studio-elementen zoals valse bomen, vuilnisbakken e.d. waardoor het natuurlijk karakter meer ging aanleunen bij de totaal gemaakte studioelementen.
De buitenopnames werden gemaakt in Vasquez Rocks, een natuurpark ten noorden van Los Angeles en Calmat Quarry in San Fernando Valley. Hier werd een enorme natuurkuil gevonden waar optimaal en voor maximale opnametijden gebruik kon gemaakt worden van natuurlijk licht zonder al te merkelijke evoluerende schaduwen.
De meeste rekwisieten die allen moesten refereren naar de cartoonversie werden vervaardigd uit schuim, en de gebouwen werden vervaardigd uit schuim of piepschuim met een harde top-coating, dit gemonteerd op de ons bekende basisstructuur van hout en kippegaas.
Onder leiding van dekorontwerpster Rosemary Brandon werkten niet minder dan vierentwintig beeldhouwers aan de uitvoering van het meubilair en de hand-rekwisieten die alhoewel allemaal zogenaamd uit rots gehouwen er toch net niet mochten uitzien als echte rots maar moesten verwijzen naar rotsen uit de stripversie. In totaal werden meer dan tweehonderdvijftig mensen ingeschakeld voor de realisatie van dekor en rekwisieten. Het grootste probleem werd echter het realiseren van de huisdieren. Daar waar de personnages waren vervangen door echte acteurs kon dit uiteraard niet gebeuren voor Dino en de grammofoon-spelende huisvogel. Daarvoor werden heel complexe handpoppen vervaardigd die soms door drie, soms zelfs door zes manipulators moesten worden bediend.
Sandell van de ploeg van Jim Henson, die o.a. ook instond voor Robo-cop Total Recall en Hocus-Pocus beweert nog nooit zo'n zware klus te hebben onder handen gehad.

* Concerten: De kostuumontwerpen van Tania Gill voor de tournee van Janet Jackson.
Opmerkelijk is hier dat voor Miss Jackson en haar zeven backing-dansers voor een geheel van twintig nummers meer dan honderd kostuums werden gemaakt waar meer dan vijftig mensen waren bij betrokken.
De kostuums waren vooral een combinatie van zijde en spandex.

* De schone en het beest: kostuums, kapsels en make-up voor de musical.
De grote moeilijkheid bij deze productie was de evolutie van de personages die van gewone menselijke wezens moesten evolueren tot gebruiksvoorwerpen. Daartoe werden de kostuums in de loop van de voorstelling meer en meer uitgebreid en aangekleed om tot een finaal beeld te komen dat inderdaad stond voor gebruiksvoorwerp. Opmerkelijk is dat tijdens de try-outs de kostuums veel meer geladen waren dan bij de uiteindelijke voorstelling.
Daar waar men oorspronkelijk was uitgegaan van een zo groot mogelijke ontmenselijking is men moeten teruggaan naar een meer herkenbare uitdrukking omdat de oorspronkelijke ontwerpen de acteurs bijna verhinderden nog te akteren bij gebrek aan mimische mogelijkheden.
Eén van de pronkstukken was wel het masker en het kostuum van het beest. Hier werd gebruik gemaakt van een gigantische écht-haren pruik waarin de hoorns in latex vast ingewerkt zaten. De verbinding tussen pruik en opgevuld rugstuk werd gerealiseerd met een draadframe waarop bont en echt haar was gemonteerd. Voor het gezicht werd een valse neus, een kinstuk en valse wang-stukken gegoten in latex op basis van een negatief moule die dan weer was gerealiseerd op basis van een plaastermoule-positief van de gezichten van de hoofdrolspelers. De wangstukken van het beest dienden zo dun te worden gemaakt dat ze bij elke voorstelling bij verwijdering sneuvelden en dus telkens overnieuw moeten worden gemaakt.
Meer dan honderdzestig pruiken worden in de produktie gebruikt en een ploeg van acht kapsters is elke dag present. Het gezichtsmasker van het beest alleen neemt telkens een uur plaatsing.

* Special report/decorateliers.
Enkele van de grootste Amerikaanse firmas hebben de handen in elkaar geslagen om productie-ateliers op te richten waar integrale producties kunnen worden opgebouwd inclusief techniek. Dit laat toe de bouwtijden in de theaters te minimaliseren wat binnen het commerciele bestel een enorme financiele winst inhoudt. Men vertrekt van het ware met kant en klare paketten naar de theaters wat bij ons alleen maar geldt bij reisproducties die dan ook als dusdanig zijn geconcipieerd en geen erg geelaboreerde constructies toelaten.

* Bussines report.
Compulite heeft eindelijk met zijn Animator-consoles de amerikaanse markt weten te overtuigen. De Animator combineert op één klavier de bediening van het bewegend licht, de scrollers en het conventioneel licht. De grote sterkte van Compulite was daarin gelegen dat toen zij de firma opstartten vertrokken van microprocessing in plaats van microcomputing.

* Analog to Digital Conversion.
Analoge behandeling van geluid is een dure onderneming zelfs als men gebruik maakt van sampling en Random Acces Memory blijft men gewrongen met een tijdsbeperking van een paar minuten waarna men terug moet herladen. Tenzij men kan beschikken over razend dure samplers. Oplossing is het Digital Audio Workstation dat toelaat audio gegevens op te slaan op hard disc.
Een hard disc van vijfhonderd megabites laat ongeveer vijftig minuten audio-materiaal opslaan. Dit is een enorm voordeel in tijd en gebruiksvriendelijk-heid. Vervolgens legt John Huntington uit hoe hij met zijn computerapparatuur concreet te werk gaat om een productie te sonoriseren en zelfs in loco de nodige aanpassingen kan doen aan de montage zonder dat daarom nieuwe studiotijd moet worden voor uitgetrokken.
Van zijn hand verscheen onlangs bij Focal Press "Control Systems for live entertainement".

Jacques BERWOUTS

... UIT DE THEATERPERIODIEKEN

PODIUM - Vakuitgave voor podiumtechniek en theatermanagement
Jaargang 12, nummer 5, augustus 1994.

* Podium profileert zich hoe langer hoe meer als een reclameblaadje. Deze maand wordt in de vorm van een artikel publiciteit gemaakt voor de Maci Group B.V., een reclameschildersbedrijf, voor een cursus over marketing en sponsoring, voor het Sound Seminar, voor de geluidsfirma Quadral en voor de deelnemers aan de beurs Pro Audiocom.
In het totaal bevat dit nummer slechts één theatertechnisch item. Het is een zeer interessante en goed onderbouwde uitleg over karakteristieken van het geluid door Rolf Dijkstra.
Hopelijk komt hier een vervolg op.

Ivo KERSMAEKERS

FEVECC - BASTT

CONTACTVERGADERING.
Dinsdag 6 september 1994, Cultureel Centrum De Zandloper Wemmel.

Aanwezig:
- Dré Darden, Voorzitter BASTT
- Chris Van Goethem
- Jacques Berwouts
- Guido Snoeck
- Frank D'haene
- Paul Sergier, Directeur FEVECC
- Miek De Kepper, Stafmedewerker FEVECC

1.0. Aanleiding voor deze vergadering.

Tijdens de hearing, die de FEVECC organiseerde op 22 juni 1994, werden een aantal items aangeraakt, waarover gesuggereerd werd ze te bespreken in een contactvergadering tussen BASTT en de FEVECC.

. inventaris schouwburgen
. knipselkrant in verband met podiumtechniek
. opleiding en bijscholing
. advies aan de gemeentebesturen
. statuut theatertechniekers

Dit is meteen ook de agenda voor deze vergadering.

2.0. Afspraken.

2.1. Statuut theatertechniekers.

Aansluitend op het document personeelskaders theatertechnici, aansluitend op het nieuw gemeentelijk personeelsbeleid, aansluitend op een toekomstige CAO voor culturele centra zal BASTT een voorstel uitwerken voor een statuut voor theatertechnicus tegen eind januari 1995.

2.2. Ongevallenpreventie.

De FEVECC neemt, naar aanleiding van de studiedag over verzekeringen, contact met OMOB om actief iets te doen in verband met ongevallenpreventie via de diensten van OMOB. Gedacht wordt aan een drietal experimenteerplaatsen waaruit een rapport voortvloeit. Dit kan de basis zijn voor een nieuwe studiedag.

2.3. Opvolging afspraken 22 juni 1994.

Op de hearing voor theatertechnici werd afgesproken een vragenlijst aan elke technieker van de centra te bezorgen. Deze vragenlijst wordt voorgelegd aan BASTT. Nadien wordt ze aan de culturele centra bezorgd. Resultaten worden aan BASTT doorgespeeld.

2.4. Inventaris schouwburgen.

BASTT heeft een zeer goede vragenlijst aangemaakt. Op basis hiervan kan een technische inventaris van de schouwburgen gemaakt worden.
De FEVECC zal deze vragenlijst aan zijn leden bezorgen met de uitdrukkelijke vraag te antwoorden vóór 15 november 1994.

2.5. Bijscholing.

Dit wordt het belangrijkste agendapunt van de volgende vergadering op dinsdag 29 november 1994 om 10h.
Intussen zal BASTT de gegevens doorspelen in verband met de basiscursus van 5 - 9 juni 1995.

3.0. Volgende vergadering:

Dinsdag 29 november 1994 om 10h, Cultureel Centrum De Zandloper Wemmel.

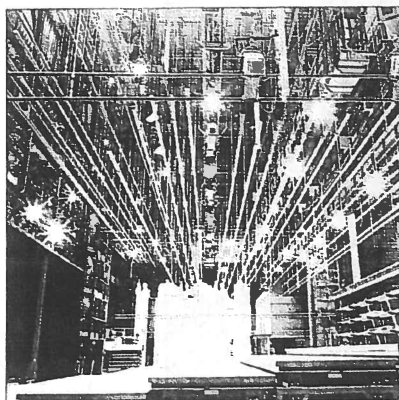
DIT VERSLAG GELDT ALS UITNODIGING!

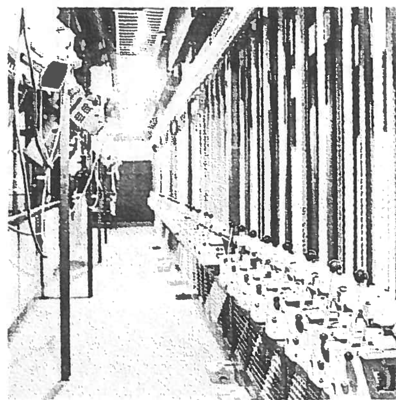
Vorst, 9 september 1994
Paul SERGIER, directeur

Toneel installaties

Leveringsprogramma

Brandscherminstallaties	Klankplafonds
Vaste en beweegbare licht- en inspektiebruggen	Hefdeuren
Hefpodia en orkestliften	Gaaswanden
Beweegbare zaalvloeren	Lichttorens
Projektieschermen, vast of kantelbaar	Decorliften
Handbediende en elektrische decortrekken	Draaischijven
Kontragewichten	Elektro-takels

De Reus NV heeft reeds vele jaren ervaring in het ontwerpen, bouwen, onderhouden en renoveren van toneelinstallaties in zowel grote als kleine theaters. Zij levert een breed scala van toneel technische installaties. De Reus NV is in België aktief en levert en monteert momenteel toneel technische installaties in de Koninklijke Opera te Gent en in het Bourla Theater te Antwerpen. In 1990 leverde zij een orkestpodium voor de Koninklijke Nederlandse Schouwburg in Gent.

Voor informatie, studie en vrijblijvend bestek, neemt u kontakt op met:

DE REUS NV	Telefoon	: (09) 226 82 88
KALEWEG 20	Telefax	: (09) 227 83 00
9030 GENT	België	

De Reus NV is een dochter van THYSSEN DE REUS BV Nederland
en maakt deel uit van het THYSSEN concern.

AGENDA

WOENSDAG 25 JANUARI 1995 OM 9 u:

SAMENKOMST WEST-VLAAMSE THEATER TECHNIEKERS

in het C.C. HET KRUISPUNT

M. DOOLAEGMESTRAAT 2A

8600 DIKSMUIDE

TEL: 051-50.25.07

KONTAKTPERSOON: JAN CRETELLE

VOORLOPIGE AGENDA: - SITUATIE BASTT & FEVECC

- ENQUETE FEVECC

- STAGE VAN BASTT & BIJSCHOLING

- ... VARIA

... TOT 25 JANUARI,

FRANK D'HAENE

TOMAAT IN PERSPECTIEF

Theatervernieuwing in de jaren '60 en '70.

De jaren zestig en zeventig zijn tot een mythe geworden. Veel uit die jaren van protest, rebellie en verzet tegen iedere vorm van autoriteit is vergeten of in herinnering vervaagd. Alles moest anders. Ook in het theater.
De vernieuwingsdrang die zich daar al vanaf halverwege de jaren vijftig deed gelden, kwam met de berucht geworden Aktie Tomaat tot een climax: op 9 oktober 1969 gooiden twee theaterschoolstudenten tomaten naar acteurs van De Nederlandse Comedie en ontketenden daarmee een revolutie in het Nederlandse theater.

Vijfentwintig jaar later lijkt het alsof we terug zijn bij af. Opnieuw staan het subsidiebeleid, de relatie met het publiek en de artistieke mogelijkheden van de bestaande theateraccommodaties ter discussie. Het is tijd voor een herwaardering van de positie van het theater in de samenleving.Ook nu klagen aankomende theatermakers over het gesloten systeem waarbinnen zij niet of nauwelijks de kans krijgen om door te stromen en zich artistiek te ontwikkelen. En weer is het onbegrip groot: oudere theatermakers verwijten hun jongere collega's een gebrek aan kwaliteit en idealisme. Omgekeerd vragen aankomende theatermakers zich af waar het saamhorigheidsgevoel van de actievoerders van toen is gebleven.

De tentoonstelling,"Tomaat in perspectief" vormt de ruggegraat van het programma. De bezoeker beweegt zich door een labyrinth van foto's, affiches, maquettes, recensies en videofragmenten die de veelheid en verscheidenheid van de theatervernieuwing in de jaren zestig en zeventig laten zien.

De tentoonstelling is vormgegeven door Jan Klatter, scenograaf en in de jaren zeventig werkzaam bij het Onafhenkelijk Toneel. De inhoudelijke samenstelling is verzorgd door Gwen van Iersel en Dennis Meyer. De tentoonstelling is ingericht in het Theatermuseum en loopt tot 27 februari '95.

Verdere inlichtingen omtrent conferenties en publikatie:
Theater Instituut Nederland
Herengracht 168 Amsterdam
Tel: 31(0)20.623.51.04

DRE DARDEN: 10 JAAR VOORZITTER!

"Het is tijd dat er jongere mensen aan bod komen", zei Dré Darden op een vorige BASTT-vergadering. Wij keken verwonderd op. Oud worden in de theaterwereld: je merkt niet dat de tijd soms op TGV-snelheid voorbijvliegt!
Een krantenknipsel uit de 'Nieuw Gazet' vertelt ons het volgende:
"Dré Darden werd geboren te Antwerpen in 1929 en zette zijn eerste stappen in het theater bij 'Thepsis', een liefhebberskring waar Jo Dua regisseerde en mensen als Paul's Jongers, Mimi Peetermans en Julien Schoenaerts actief waren. Kort daarop werd hij electricien bij K.N.S. en K.J.T. en nam hij de technische leiding op zich van het Nederlands Kamertoneel (N.K.T.).
Het was Mina Bolotine die hem in 1958 aantrok als lichtregisseur van de van de opera.
In 1972 werd Dré Darden hoofd van de technische dienst van de drie stedelijke schouwburgen en van het decoratelier.
Onder het pseudoniem Fokke Braaksma ontwierp hij daarnaast ook nog decors, zowel voor de opera als voor liefhebberskringen. Dré Darden stond mee aan de wieg van BASTT en daar wil hij, nu hij iets meer vrije tijd krijgt, meer dan ooit werk van maken". (15 juni 1988)

En dit laatste was geen loos voornemen. Vanaf maart 1984 was hij voorzitter. Geen gemakkelijke en soms ondankbare taak. Met praktisch geen financiële middelen een boot doen varen, met een soms roerige bemanning aan boord, vergt geduld en klasse, twee hoedanigheden die hij in zich heeft.
In 1987 was hij commisaris-generaal voor België op de PQ'87. Door zijn tussenkomst verliep alles in Praag op een vlotte manier. Zijn interesse en waardering voor deze mensen steekt hij niet onder stoelen of banken!
Op de technische beurzen liep hij altijd geinteresseerd rond, uitkijkend naar nieuwigheden, pratend met deelnemers en bezoekers.
De theatertechnische kursus is zijn 'troeteldier' geworden. De nodige kennis doorgeven aan jongeren is essentieel voor Dré, zowel de elementaire zaken als de nieuwigheden. Hopelijk wordt zijn droom, een theatertechnische school in Vlaanderen, ooit werkelijkheid.
Onlags in 1993, was hij mede-auteur van twee boeken: "Op het puntje van je stoel", gedenkboek 50 jaar K.J.T.-1993, en "De Bourla-schouwburg".
Voor het behoud van deze schouwburg stond hijzelf op de 'barricade'!
De komende jaren gaat hij samen met Julleke Cammens, zijn vrouw het BASTT-secretariaat verder waarnemen.
Wij danken hem van harte voor zijn inzet en hopen nog lang met hem te kunnen samenwerken.

Wat de nieuwe voorzitter betreft... nog even wachten, die wordt op 12 november verkozen!

Wij verwelkomen ook Frank D'Haene als nieuw bestuurslid, zijn energie zullen we goed kunnen gebruiken in de volgende jaren!

Rose WERCKX.